

Nr 476

Av herrar Bengtsson i Landskrona och Björk i Påarp, om samordning av den civila och militära sjukvårdsutbildningen.

Vid Svenska landstingsförbundets förbundskongress 1969 presenterades och kommenterades materialet i RUPRO 69 (socialstyrelsens rullande prognos) avseende bl. a. personalbehovsutveckling. Enligt denna prognos »beräknas vårdpersonalen öka från omkring 92 000 år 1969 till omkring 127 000 heltidsanställda år 1975. Den relativa ökningen uppgår till 38 % och är i procent räknat ungefär dubbelt så stor som ökningen av de materiella vårdresurserna.

Planerna innebär med andra ord en fortsatt ökning av personaltätheten med ungefär 3 % per år trots att någon hänsyn till kommande arbetstidsförkortning ej tagits med vid uppgiftslämnandet.» Om vårdpersonalen skulle öka i samma takt som de materiella vårdresurserna kommer ökningen att stanna vid omkring 110 000 heltidsanställda 1975.

Det framhölls att:

»En fråga som osökt infinner sig i detta sammanhang är arbetsmarknadens förmåga att fylla personalbehovet. Det förefaller vara ett förhållande som utgör en viss parallell till dispositionen av investeringsutrymmet, d. v. s. sjukvårdens personalbehov kan inte ses isolerat från övriga sektorer behov.»

Med utgångspunkt från RUPRO-materialet torde man kunna dra den slutsatsen att sjukvårdens personalbehov inte till övervägande del kan fyllas genom rekrytering och utbildning av kvinnlig arbetskraft. Det torde vara en angelägen uppgift att stimulera rekryteringen även bland manliga arbetstagare till vårdsektorn. En väg att åstadkomma en ökning av det manliga inslaget bland de sjukvårdsanställda vore att åstadkomma en samordnad vårdyrkesutbildning för den civila och militära sjukvården. Militärsjukvården har ett konstant behov av att ha värnpliktiga med en sjukvårdsutbildning som gör dem kvalificerade för olika befattningar inom försvaret.

Undervisnings- och socialnämnden i Malmöhus läns landsting framhöll i sitt yttrande över 1962 års försvarsutrednings betänkande »Militärsjukvården» (SOU 1966: 35) bl. a. att:

Utredningens målsättning för den medicinska grundutbildningen av värnpliktiga sjukvårdare torde bli svår att genomföra. Det synes bl. a. orealistiskt att räkna med att den föreslagna utbildningen skall kunna ge

varaktiga kunskaper och färdigheter, samtidigt som den skall utgöra tillräckligt bred grund för att den värnpliktige utan alltför komplicerad omskolning skall kunna tjänstgöra på olika nivåer inom krigssjukvården. Inom det medicinska området sker en så snabb utveckling av arbetsmetoder, material och tekniska hjälpmedel, att en elementär grundutbildning inom sjukvården blir inaktuell inom relativt kort tid, speciellt om kunskaperna icke tillämpas och vidareutvecklas inom praktisk sjukhustjänstgöring.

En samordnad utbildning av manlig personal för den civila och militära sjukvården skulle således kunna tjäna två syften, dels tillgodose försvarets behov av adekvat utbildad sjukvårdspersonal, dels kunna förbättra rekryteringssituationen till den civila sjukvården. Genom sjukvårdshuvudmännens fortlöpande fort- och vidareutbildning och de anställdas praktiska utövande av sjukvård har försvaret möjlighet att ha tillgång till väl utbildad och praktiskt erfaren personal.

Det praktiska genomförandet av ovanstående förslag förutsätter:

1. Att de värnpliktiga som önskar få anställning inom sjukvården under sin militärtjänstgöring får en sådan placering och en sådan utbildning att de efter den första värnpliktstjänstgöringens slut (ev. förlängning) har uppnått samma utbildningsnivå som de kvinnor vilka söker sig till sjukvården och genomgår sjukvårdsbiträdes- och/eller undersköterskeutbildning, vilket skulle kvalificera dem till anställning inom den civila sjukvården.

2. Att utbildningsplanerna för dessa värnpliktiga i allt väsentligt överensstämmer med den civila sjukvårdens eventuellt kompletterade med vissa försvarsmedicinska ämnen.

3. Att även på det lokala/regionala planet en samordning sker, främst då i fråga om praktikplatserna.

Åberopande det ovan anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär att frågan om en samordning av den civila och militära sjukvårdsutbildningen utredes i syfte att tillgodose,

dels den civila sjukvårdens ökande behov av vårdpersonal genom att stimulera till ökad rekrytering av manlig arbetskraft,

dels den militära sjukvårdens behov av personal med adekvat ajourhållen utbildning.

Stockholm den 27 januari 1970

Hugo Bengtsson (s)

i Landskrona

Villiam Björk (s)

i Påarp